

Előfizetési díj:

Egész évre . . . 8 kor.
Félévre 4 kor.
Negyedévre . . . 2 kor.

Egyes szám ára 10 fill.

Megjelenik minden vasárnap.

Telefon szám: 176.

NÉPJOG

Szerkesztőség:

Kaposvár, Irányi Dániel-
utca 11. szám,

hová a lap szellemi részét
illető minden közlemény inté-
zendők.

A kiadóhivatal

munkakörét *Hagelman
Károly* könyvkereskedő
vállalván magára, az előfize-
tések és a lap szétküldésére
vonatkozó felszólalások ide
intézendők.

A FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

A bojkottosok.

Kaposvár, október 18.

Az a boldog halandó, akinek elegendő pénze és ideje van hozzá, amikor a kedve tartja, elmegy keleti utazásra, ahonnan visszatérve, ismerőseinek ajándékot hoz. Török sipkát meg arabus kávékészletet. Szép dolgok, keleti dolgok, érdekes dolgok, amikről egyébként a kereskedelmi és iparkamara szívesen szolgál fölvilágosítással, hogy a stambuli eredeti török sipka morva gyárakban, a Dsiddahban vett eredeti arab kávékészlet a csehországi Przramban készült.

Ez a kised világereskedelmi titok nagyobb jelentőséget nyer akkor, ha tudjuk, hogy Ausztria gyárai csak piros török sipkákból évente negyven millió korona értékűt szállítanak az európai és ázsiai Törökországba. S hol van még az a többi „eredeti keleti tárgy“, amik onnan hazajárnak, miután innen előbb oda kiszállítottak.

Az összeg, amelyet így kiszámítani lehetne, meglehetősen nagy

pénzekre rug. Tömerdek gyár, még tömerdekebb munkás érdeke fűződik ahhoz, hogy ezek a tárgyak piacot találjanak ott, ahol eddig kelendők voltak.

Ma Törökországban, Szerbiában ki van mondva az osztrák-magyar áruk ellen a kereskedelmi bojkott. S ez nem éppen csak Ausztriát érinti. Nemcsak piros sipka van a világon. A magyar gyárak egyik legjobb export-telepe a Balkán és a Balkánon át a mohamedán Kelet.

Természetes utja a magyar ipar terményeinek. Az a vasut, amely a szarajevói vonalat a mitrovica-szalónikivel összekötötte volna, szintén ebben a célból készült — volna a nagy Andrassy reményei szerint, de ennek az újabb török politikai alakulások a végét vetették.

A háboru, amely kezdődni akart odalent, szerencsésen befelelt az előző lármába. A török alkotmány szépen virágzó új fája nem bír még el ilyen izgalmas viharokat, amelyek kitépnék gyökerestől. Szerbia mozgalmá a nemzeti önértzet állító-

lagos sértett voltán való föllángolás volt, minden reális alap nélkül. Az utca beszéde és lármája csak, amelyet azonban titkos kezek bujtogattak föl, zavarost csinálni, hogy azután halászhasanak benne. Hat darab kis hajó, hat darab monitor azonban csendesesen leuszott a Dunán — s elég.

A kereskedelmi bojkott azonban más dolog. Ennek nagy közgazdasági következményei és csapásai lehetnek, amit nem szabad túrni. A nemzetközi jogviszony elsősorban egyenlőséget diktál a kereskedelemben is. Ha nektek nem tetszik a mi árunk, akkor nekünk sem tetszik a ti árutok. A bojkottoknak vannak ellenbojkottjai is. Például egy kis vámháboru. Például egy kikötő elzárás. Meg sok ilyen egyéb „például“. S a nagy darab balkáni öklök ellen csak kis ujjakat kell megmozdítani, hogy ennek a súlyát megérezzék. Az államoknak, úgy Magyarországnak, mint Ausztriának kötelessége, hogy ezen kereskedelmi háboru elfajulása ellen megtegye a

T A R T A L O M

Háboru.

Irta: SZEKANT.

Az újságok háborus híreket hoznak, de a közönség nem igen hisz a hírekben.

De nem is csoda. A mai ifju generáció háborus idöket még nem élt át és az a nemzedék, amelyre a „javabéli“ jelzöt szokták használni, legfeljebb csak a boszniai hadjáratra emlékszik, amely úgy indult meg, hogy Filippovich tábornok, az akkori egyik fővezér, a bécsi tiszti kaszinóban azt mondta a bucsuzási bankettre egybegyült tiszti karnak hogy elég lesz 2 pár fehérnemüt vinni, „es ist nur ein Einmarsch, mit klingendem Spiele.“

Pedig ez se volt éppen gyerekség, mert ambar hihetetlen mérvü szám, erő és lépeztség szerinti tulsulyban volt a mi hadseregünk a bosnyák felkelőkkel szemben. — oly óriási faradalmakat és szenvedéseket rótt már ez a kis háborusdi is a mi katonáinkra és oly rengeteg pénzterheket a monarchiára, hogy vagy tiz eszten-deig ennek a kis hadjáratnak voltunk a koldusai.

Pedig ez a hadjárat csak gyermekjáték volt egy igazi, egy egyenrangu kultur-néppel viselt háboruhoz képest.

A háboru százszor, talán ezerszer is

nagyobb csapás még a koleránál is, mert feldul, felforgat mindent és amellet, hogy az országok populációjának szaporodását 3-4 évtizedre visszaveti, egyuttal mondhatatlan nyomort, anyagi csődöt és hihetetlen lelki szenvedést hárit a hadakozó népekre.

E mellett a háboru kimenetele is teljesen kiszámíthatatlan.

Látjuk a históriából, hogy amíg a francia hadsereg a mult század elején egész Európa hadseregét képes volt az ő egy évben tizszer is sorozott gyülevész hadseregével tönkresilányítani, úgy, hogy Napoleon — a mostani német császár mondása szerint — a „korzikai rabló“, nevezett ki császárokat és királyokat Európa trónjaira, addig alig hatvan esztendővel később, a kis porosz állam rövid négy hónap alatt teljesen tönkreverte a „notre armée gloire“-t és lefujta III. Napoleon fejéről a koronát.

Azt mondják, hogy a francia-porosz háborut a német anyák és német iskola-mesterek nyerték meg.

A német anyák annyiban, hogy rendszeren szülnék és pedig egészséges, martialis katonákat

Hallottam, vagy olvastam valahol, hogy amikor a nagy Napoleon a Place de la Concordeon 1809-ten és pedig ez évben már harmadszor, új sorozást rendelt el táborkarának élén, — akkor egy francia anya elébe állott és azt kiáltá felé:

— Császár, ne feledd, hogy a francia anyák csak egyszer szülnék az esztendőben!

Ha pedig ma rendelne valamely francia császár újabb sorozást, akkor annak a bizonyos francia nőnek az unokája, az igazsághoz híven, bizonyára azt kiáltaná felé: „Császár, ne feledd, hogy a francia anyák egyszer se szülnék az esztendőben.“

(Köztudomásu ugyanis, hogy a francia akadémia azt ajánlotta a kormánynak, hogy az ijesztő depopulizáció megakadályozására díjakkal és érdemrendekkel kellene a különben nagyon szerelmes francia nőket a születbeni strike abbanhagyására serkenteni.)

De térjünk vissza a háboruhoz. A háboru szörnyü nagy ur.

Aki ismerös a vasuti életben, az tudni fogja, hogy mit jelent p. o. az expresse.

Az expresse a vonatok királya.

Amig az expresse vonat nem vonul végig az összes érdeklött állomásokon, addig megáll minden vonat, a gyors-, a személy-, a vegyes- és a tehervonatok és addig nem megy pihenöre senki, se a váltóór, se a forgalmista, se a sorompó őr.

Körülbelül ekkora jelentősége van az emberek életében a háborunak is.

Ha a háboru kiüt, vége a mindennapi élet rendes menetének.

Ipar, kereskedelem, földmivélés, törvénykezés és iskola, szóval majdnem minden formája az emberek gazdasági, kulturális és társadalmi életének megakad, meg-

szükséges lépéseket. A Balkánban állomásozó külügyi hivatalok már meg is kapták erre vonatkozólag a szükséges utasításokat. Silyformán, miként a trombitás hadizaj nem tartott sokáig, talán a bojkott-háboru sem éli meg a maga kéthetes jubileumát.

Rudolf királyi szobra.

Kaposvár, október 17.

Rudolf királyi szobrát hétfőn délután egy óraker leplezték le Budapesten, a Stefánia-uton Nagy és díszes közönség tolongott az őszi napsugárban a fővárosnak ezen a pompás, gazdag útján. Ott ragyogott az udvar, husz év múlva őszi és kegyeletes ragyogás a királyi nagy tragédiája után. A sebek meggyógyultak, zord tél helyett napsugaras októberi nap reszketett a levegőben, visszajött Rudolf, frissen, bátran, de némi szomorúsággal az arcán. Ah, hogy így kellett visszajönnie. Sargás-zöldes, merev ércarcára ezer megfátott szem tekintett s a lelkekben egy megfátott talány hieroglifjai égtek.

A Rudolf trónörökös özvegyének nevére elnevezett Stefánia-ut közepén, a Gerbeaud-pavillon felé vezető úttól néhány lépésnyire levő tisztáson áll a szobor. Sima, szürke márványon a főváros és a trikolór színeibe burkolva volt a szobor bronzalakja. Előhatul, szemben és oldalt a szoborral emelvények.

Félegykor rohogott végig az első udvari fogat a Stefánia-uton. Nyomban utána *Erzsébet* főhercegnő, Rudolf leánya férje *Windischgrätz* herceg kíséretében. Néhány perccel ezután érkezett *Hageneck* gróf német katonai attasé, aki a német császár koszoruját hozta és majd *Stefánia* főhercegnő udvarhölgye kíséretében.

A küldöttségek a szobor jobboldala mellett helyezkedtek el.

Pontban egy óraker érkezett meg a király *Paar* főhadsegéd kíséretében.

A szoborleplezési ünnepély első műsor-száma: Az Operaház énekkara a Himnusz énekelte. Az összes katonatisztek levett csákkóval hallgatták a nemzeti imádságot. A Himnusz elhangzása után *Molnár* Viktor állam-

titkár a szóközi emelvényre lépett és szép beszédben kért engedelmet a királytól a leleplezésére.

Amikor a beszéd elhangzott, a király előrelépett s egy papírlapról a következőket olvasta fel:

— Szívem mélyéből mondok köszönetet a nemzetnek azért a kegyeletért és szeretetért, amelyet ezen azobor létesítése által Istenben nyugvó fiam iránt tanusított és amely által újabb jelét adta annak, hogy jó- és balsorsban velem együtt érez. Azon óhajtól áthatva, hogy ez az együttérés a magyar szent korona viselője és a nemzet közt úgy, mint a múltban, a jövőben is Isten gazdag áldását hozza szeretett magyar királyságomra, — megengedem, hogy e szoborról hulljon le a lepel.

Amikor elhangzott a király beszéde, széthuztak a leplet. A trónörökös gránitsziklán áll, vadászruhában, hátán puska és merőn néz maga elé. Hatalmas éljen hangzott fel és az Operaház énekkara a Himnusz énekelte.

Ekkor előlépett *Hageneck* gróf német katonai attasé és a német császár nevében az első koszorút helyezte a szobor talapzatára. Utána *Justh* Gyula a magyar képviselőház nevében, majd *Wekerle* Sándor miniszterelnök a kormány nevében tette le a koszoruját.

Ezután magához kérte az uralkodó *Liget*it, a szobor alkotóját, akinek a következőket mondta:

— Nagyon szép a szobor, nagyon jó, nagyon tetszik nekem, jól sikerült, meg vagyok elégedve.

Ligeti mélyen meghajtotta magát. A király a főhercegnőkkel elindult a szobor megtekintésére.

— Honnan való a márvány? — kérdezte a király *Molnár* államtitkártól.

— Hunyadmegyéből.

— És a szobrot itt öntötték?

— Itt, *Róna* műtermében.

— Nagyon jól sikerült, — jegyezte meg újra a király.

A szobor háta mögött nagyon sok, szebbnél-szebb koszoru volt. Amikor a király meglátta a koszorukat, így szólt:

— Ugy látom, nagyon sok koszorut küldtek.

— Igen, felség, — mondta *Molnár* Viktor, — a vármegyék, törvényhatóságok, iskolák, intézetek, egyesületek, mind elküldték koszorúikat.

bénül, az összes erők, az emberek minden érdeklődése, figyelme a háboru felé van fordítva és nagyobb szenzáció alig van a világon, mint az első nyert vagy veszített csata.

A palotától a kunyhóig csaknem minden lakosa az országnak érdekelt fél, mindenkinek van valami keresni vagy kockáztatni valója a háboruban, amely fenéig rázza meg és minden vonatkozásban érinti az országok életét és a harctérről jövő hírek örömujiogást és velőig ható jajveszékelést provokálnak egyaránt.

Egy modern háborunak pláne megmérhetetlenek lennének a következményei.

Nincsen ma már olyan nagy ország, amely ne lenne képes a katonák százezreit bármelyik határához 24 óra alatt elszállítani és miután minden hadviselő félnek az a célja, hogy a bekövetkező nagy kártételek szempontjából a másik fél területén vivassék meg a harc — örült verseny kelteznek abban, hogy ki lépje át előbb a határt, hogy azután az idegen területen elpusztítson mindent, amit esetleg sok százéves kultúra és szorgalom létesített.

A mostani fegyverek emberpusztító erejéről nincs még a népeknek hozzávetőleges fogalma sem és a hagyományos fogalmak az egyéni hősiességről, azt hiszem, legalább is gyermekesek szemben azzal, hogy tizenöt-husz kilométer távolságból a mostani ágyugolyók ezrei egy-egy lövésre a legbátrabb katonák százait söpörhetik el.

Hogy jó-e, vagy rossz-e valamely hadsereg, azt se lehet most egy könnyen eldönteni, — azt csak az eredmény mutathatja meg, mert a hadgyakorlatok csak elméleti és feltevéseken alapuló tanuságokat mutatnak.

Azt mondják, hogy a mostani veszprémi hadgyakorlatok alatt történt a következő eset:

Edmund *Edler* von *Weissnix* őrnagy a 17-ik gyalogezred egy századával, mint előőrs egy domb mögött állott.

Hirtelen egy tábornok vágatott elébe egy szakasz dragonyos élén.

Weissnix őrnagy szabályszerűen szalutált és jelentette, hogy „Vorhut 82 Mann stark.”

— De őrnagy ur, — válaszolt a tábornok, — hogyan tehet ön nekem jelentést hiszen az ön csapatát már egy óra óta lövi az ellenség és ön a katonai tudomány szerint legalább is félóra óta hallott.

— Herr General, jelentem alássan, hadnagykoromban tüdőgyulladásban feküdtem a XVI. helyőrségi kórházban és zokogó édesanyámnak a törzsorvos ur azt jelentette ki, hogy miután a gyulladás a tüdő másik szárnyára is átesapott, az orvosi tudomány szerint én halott vagyok; sajnálom, de azóta nem bízom a tudományban.

Ezzel az őrnagy ellovagolt; mikor kérdezték tőle, hogy hová lovagol, azt válaszolta:

— Valószínűleg . . . penzióba.

Majd a koszoru szalagjait nézte néhány pillanatig a király. Ezután visszament a szobor elé, néhány szót váltott a szoborbizottság tagjaival, kijáratnál *Wekerle*vel beszélt, ezután tisztelgett s a közönség lelkes éljenése közepette elhajtott.

Iskolát az analfabétáknak.

A függetlenségi párt figyelmébe!

Kaposvár, október 17.

Már megindult a mozgalom Magyarország minden vidékén, hogy azokat a felnőttségű egyéneket, akik azért nem nyernének szavazati jogot, mert írni és olvasni nem tudnak, arra hivatott egyének megtanítsák az olvasás és betűvetés mesterségére is.

Nemes, szép törekvés.

Azokon a vidékeken, ahol magyarok laknak, ez a mozgalom nemcsak nemzet-kulturai, hanem nemzet-politikai szempontból is nagyon fontos és érdemes arra, hogy minden jóra való magyar ember segítse, támogassa úgy, ahogyan csak tőle telik.

Hisz minden egyes szavazó, aki magyar, a mi nemzeti politikának megszilárdításához járulhat az ő szavazati jogának érvényesítésével. Es e mellett azzal, hogy az olvasni és írni tudók sorába jut, kétség-telenül világosabb, tisztább látókőre lesz a nemzet sajátos érdekeinek felismerésére és méltatására is.

Nem lehet tehát eléggé helyeselni azt a törekvést, az a mozgalmat, mely egyes vidékeken már mutatkozik, hogy azokat, akik még írni, olvasni nem tudnak, tanítás alá vegye, mielőtt az általános választójogi reform majd életbe lép.

Magyar nemzeti szempontból ennek a törekvésnek, ennek a mozgalomnak minden pártpolitikai jellegtől mentesen kellene történnie. Mert hisz az világos, hogy ha mi a magyar szavazók számát szaporítani tudjuk, ezzel mindnyájunk közös érdekének, a magyar nemzet általános érdekének teszünk szolgálatot.

De hát mi magyarok már csak olyan husból, vérből és csontból vagyunk, hogy semmiféle politikai törekvésünkben sem bírjuk magunkról lerázni a pártpolitikai törekvéseknek önként fevett kötelekeit.

Amikor arra gondolunk, hogy az analfabéták oktatásával szaporítani kellene a magyar szavazók számát: egyidejűleg ez a gondolatunk olyan irányban is kutat, hogy ebből a szaporulatból mennyi jut majd annak a politikai pártnak, amelyhez tartozunk.

Igy azután a „wie der schelm ist so, denkt er“ elvén ilyen alapon itéljük meg a talán tisztán nemzeti érdekből induló mozgalmakat is.

Meglehet, hogy helytelen az itéletünk; de már ez így van.

Most is, amikor a keresztény szociális-ták körében látjuk különösen erősebb mértékben megindulni ez analfabéták oktatása iránt való mozgalmat: akár rakarjuk, akár nem, az a gondolat ragad meg bennünket, hogy ennek a különben szép és dicséretes törekvésnek a nemzeti célon kívül alighanem valami pártpolitikai cél is van a hátterében. Mert hát egyszerű, rusztikus elmével is csak arra az okoskodásra jutunk, hogy azok a mi keresztény szociális testvéreink majd végül még sem végezik az

iskolai oktatást ezekkel a szavakkal: „Most már pedig kedves polgártársak, akik az irás és olvasás megtanulással a szavazó polgárok sorába léptek, menjetek és szavazatok arra a pártra, amelyik nektek legkedvesebb!”

Isten akárhová tegyen bennünket: mi azt hisszük, hogy azok a polgártársak majd mind a keresztény szocialisták politikai pártjának táborában fogják leróni a tanítványi halat. Ezt nagyon természetes dolognak is látjuk.

De éppen mivel ezt olyan természetes, okszerű következménynek ismertük fel: kötelességünk felhívni a függetlenségi és negyvennyolcas párt nagyon érdemes vezetőségét is arra, hogy az analfabéták kioktatása iránt mentül előbb intézkedjék vármegyénk területén.

Somogyvármegye tanítói bizonyára legnagyobb lelkesedéssel fogják támogatni a pártvezetőség intézkedéseit.

A delegáció.

Hétfő

A magyar delegáció külügyi albizottságának ülésén meglepetés történt: a bizottság nem bocsátkozott Bosznia annexiójának tárgyalásába, a szónokok éppen csak érintették ezt az ügyet s szokatlanul rövid vita után megszavazták a külügyminiszter költségvetését.

Az ülés elején Aehrenthal báró külügyminiszter rövid beszédet mondott, melyben expozéjának az annexióra vonatkozó részét kivonatossan ismertette. Új dolgot azonban nem igen mondott egyebet, mint hogy értesülése szerint Konstantinápolyban is megbarátkoznak már az annexió gondolatával.

A vitát Thorotzkai Miklós gróf, a bizottság előadója nyitotta meg azzal, hogy ő is elmondotta az annexió szükségességének megokolásául ugyanazokat a dolgokat, a melyeket Aehrenthal az expozéjában kifejtett.

Sághy Gyula és Issekutz Győző szólalt fel ezután; Issekutz a megtörtént dolgokat megnyugvással veszi tudomásul, de jobban szeretne volna, ha az annexió csak akkor történt volna meg, ha a két tartomány lovatartozását megállapították.

As albizottság végül a külügyi költségvetést elfogadta.

Kedd.

A delegáció ideje alatt Budapesten idéző uralkodó Schönaich bécsi közös hadügyminisztert háromnegyed óra hosszat tartó különkijelölésén fogadta. Délután négy órakor ő felsége kihallgatáson fogadta Aehrenthal báró közös külügyminisztert. Ez alkalommal Aehrenthal báró beszámolt az uralkodónak a külügyi politika aktuális kérdéseiről és előterjesztette azokat a jelentéseket, a melyeket a diplomáciai képviselőinktől a legutóbbi napokban kapott.

Szerda.

A magyar delegáció tengerészeti albizottsága ülést tartott, melyen két óra alatt végzett a haditengerészet 1909. évi költségvetésének tárgyalását. Az általános vitában Mailáth Géza gróf előadón és Montecuccoli grófnak, a haditengerészet parancsnokán kívül csak Okolicsányi László és Szabó István szólalt fel. A részletes tárgyalás során Miklós Ödön a tengerész-mérnökök helyzetének javítása, a hajógépeknek naftával való fűtése és gőzturbinák alkalmazása érdekében szövegeit fele, Nagy Emil és Okolicsányi László pedig azt a feltűnő dolgot tette szóvá, hogy a magyar tengerészek közül aránytalanul kevesen jutnak altiszt rangba. Montecuccoli gróf ezekre a felszólalásokra részben megnyugtató választ adott, mire a bizottság a haditengerészet költségvetésének minden tételét megszavazta.

A magyar delegációnak a tengerészeti ügyekre vonatkozó határozataira adott hadügyminiszteri válaszokat vita nélkül tudomásul vették.

Csütörtök.

A hadügyi költségvetés legnagyobb részével végzett a magyar delegáció hadügyi albizottsága. Magának a költségvetésnek a tárgyalása csak egy óra hosszáig tartott és csak a delegáció múlt évi határozataira adott miniszteri válaszok miatt fejlődött ki nagy vita.

A költségvetés általános vitáját Okolicsányi László előadó nyitotta meg, a ki elfogadásra ajánlotta a költségvetést és egyszersmind kifejezte az aggodalmát is a miatt, hogy a hadsereg nem fejlődhetik. Ugron Gabor a paritás hiányát és a tiszték társadalmi elzárkózottságát emlegette; majd biztatta a hadügyminisztert, hogy a külügyi helyzet megítélésében ne aljon a bizakodók közé, — a hadsereg kéz legyen, ugymond, a mely azonnal sujt, a mikor sujtani kell. Ha a katonai erőt érvényesíteni kell, a magyar nemzet e pillanatig se fog habozni, hogy a hadsereget támogassa.

A bizottság ezután általánosságban megszavazta az 1909. évi hadügyi költségvetést. Következett a hadügyminiszteri válaszok tárgyalása.

A katonai szállítások ügyét Chorin Ferenc tette szóvá, igen sok számadatot sorolva fel arra, hogy még messze vagyunk a kvóta arányában való részesedéstől. Szerényi államtitkár azonban nyomban kijelentette, hogy Chorin az 1906-iki számadatok alapján beszél, — az 1907. évi zárószámadás, melyet még nem tettek köz é, már majdnem kielégítő s a helyzet folyton javulni fog.

Szóba került a tisztí fizetések javítása is: sok felszólalás után, miután Wekerle miniszterelnök röviden összetoglalta a fizetésemelés politikai okait is, az albizottság hozzájárult a tisztí fizetések javításához.

Péntek.

A magyar delegáció hadügyi albizottsága Barabás Béla elnöklése mellett ma délelőtt tíz órakor folytatta tanácskozásait, amelyen több apróbb kérdés elintézése után megszavazták a hadgyakorlatok költségeit, majd a katonai büntető perrendtartás életbe léptetésével foglalkoztak.

Bakonyi Samu és még többen kérik annak sürgős életbe léptetését, mert a katonai bíraskodás mai rendszere avult és embertelen. A kor humanizmusa új modern büntető eljárást követel.

Jekkelfalussy Lajos honvédelmi miniszter kijelentette, hogy az új katonai büntető perrendtartás már elkészült teljesen, sőt a minisztertanács elé is került s még csupán a horvát bán véleményét kéri ki, azután hamarosan életbe léptetik az emberséges alapokon nyugvó perrendtartást.

Az albizottság még egész csomó hadtestparancsnoksági ügyet intézett el, majd több felszólalásra adott választ a honvédelmi miniszter, mire a gyűlés véget ért.

Délután a külügyi és tengerészeti hitelesítő albizottság tartott ülést.

Szombat.

Szombaton délután 5 órakor a magyar delegáció elhelyezési albizottsága tartott ülést.

Az első plurális ülés kedden lesz, amikor a hadügyet tárgyalják.

Az állandó választmány ülése.

Kaposvár, október 17.

Somogyvármegye állandó választmánya a héten ülést tartott, amelyben a novemberi megyegyűlés ügyeit látták el javaslattal.

Az ülésen Kapotsfy Jenő főispán elnöklése mellett jelen voltak: Kacskovics Lajos alispán, Plachner Sándor főjegyző, Krieger Ödön tb főjegyző, Noszlópy Tivadar, Kiss Emil dr. és Lengváry Ferenc aljegyzők, Szaplonczay Manó dr. kir. tanácsos tiszti főorvos, Andorka Elek dr. tiszti főügyész, Obetkó Károly dr. alügyész, továbbá: Bakonyi Ferenc, Berger Samu dr., Berzsenyi Gerő dr., Czenthe Pál dr., Dépold Béla, Hoyos Miksa gróf, Kiszely László dr., Maár Gyula, Mozsonyi Sándor, Sárköy Jenő, Somssich Béla gróf és Szabó István orsz. képviselő.

Az ülést Kapotsfy Jenő főispán nyitotta meg és a választmány tagjainak üdvözlése után kérve, hogy a póttálandó választmány üléseinek napját ezuttal határozzák meg.

A póttálandó választmány napjait október 29-ét tűzik ki.

Azután a tárgysorozat pontjaival foglalkoztak.

Novák János törvényhatósági tag indítványt tett, amely szerint irjon fel a vármegye a kormányhoz, hogy különösen a kisgazdák létérdekét veszélyeztető és közgazdaságilag súlyos következményekkel járó bankkارتel elen tegyen lépéseket.

Hasonló fölírat küldése iránt kereste meg vármegyénket Baranyavármegye is, mivel azonban a bankkارتel hetekkel ezelőtt megszűnt, ilyen fölírat küldése tárgytalan.

MIT IGYUNK?

hogy egészségünket megóvjuk, mert csakis a természetes szénsavas ásványviz erre a legbiztosabb óvó szer.

Minden külföldit fölül-mul hazánk természetes szénsavas-vizek kiralya:

égést rögtön megszünteti, páratlan étvágygerjesztő, használata valódi áldás gyomor-bajosoknak.

Kedvelt borviz!

Olcsóbb a szódaviznél!

Mindenütt kapható!

Főraktár: Honig & Veinberger uraknál Kaposvár.

a mohai **AGNES**-Forrás.

Millemiumi nagy éremmel kitüntetve. Kiváló asztali, bor- és gyógyvíz, a gyomor-bajosságilag valódi áldás gyomor-bajosoknak.

A balatoni hajózással foglalkozott azután a választmány. Amióta a Balaton körüli vasut épül, azóta a balatoni hajózással egész más iránya van, mint eddig. A balatoni hajózási társaság eddig főként a Balatonnak hosszában való hajózáására fektette a fősúlyt és vármegyénk, mely állandóan segítette a társaságot, szintén ennek a vonalnak fontosságát hangsúlyozta.

A balatoni vasut egész más helyzetet teremtett. A Balaton mellett levő somogyi községeknek most már az az érdekük, hogy a Balatonon keresztül járjon minél több hajó.

A társaság most avval a kérelemmel fordult Somogyvármegyéhez, hogy emeljék fel az évi segélyt és akkor a társaság szívesen támogatja a somogyi Balatonpart lakóit avval, hogy a Balatonon keresztül menő hajókat szaporítja.

Az állandó választmány javasolja a közgyűlésnek, hogy tíz évre évi háromezer korona segélyt szavazzon meg a társulatnak az utipénztár terhére, azonban kösse ki hogy a társaság szaporítja a hajókat számát, szükség esetén új kikötőt épít és a vármegye képviselőjének az igazgatóságban helyet ad.

Jásznagykunszolnokvármegye átiratban kéri Somogyvármegye törvényhatóságát, hogy a gépkocsiközlekedés szabályozása tárgyában alkosson szabályrendeletet.

Mivel minden megye külön alkotandó szabályrendeletének a kívánt eredménye nem lesz meg, Somogyvármegye már régebben kérte a belügyminisztert, hogy automobilközlekedést az egész országra nézve, egyöntetűen szabályozza. Ezuttal sem tartja az állandó választmány a megyei szabályrendeletet célra vezetőnek, hanem régi feliratának megszüntetését.

Somssich Andor a törvényhatósági bizottság egyik legrégibb, legagilisabb, legtekintélyesebb tagja a tanügyi albizottságokban elfoglalt tagságáról lemondott. Az állandó választmány elhatározta, hogy küldött-ségileg kéri bizottsági tagságok megtartására.

A vármegyének idei és jövő évi közötti költségvetése nagy deficitet mutat, ami onnan keletkezett, hogy a kereskedelmi miniszter egy új ut kiépítését rendelte el.

A választmány javasolja a törvényhatóságnak, hogy éppen e miatt kérjék feliratban a kereskedelemügyi minisztert a költségel-irányzat deficitjének megtérítésére.

Új vármegyei szabályrendelettel is foglalkozott a választmány. Ez a szabályrendelet kötelezővé teszi az egész vármegye területén, hogy minden terhet szállító járművel-jelzőtáblával kell ellátni. Ezeket a jelzőtáblakon a jármű tulajdonosának neve, lakóhelye és a jármű száma fog állani.

Kéthely községben a nyáron rettenetes pusztítást vitt végbe a felhőszakadás, mely tönkretette az utakat és a hidakat is elsodort. A község most segítségért fordult a vármegyéhez és a választmány 500 korona segély megadását javasolja.

A közigazgatási bizottság ülése.

Kaposvár, október 17.

Somogyvármegye közigazgatási bizottsága most tartotta meg havi rendes ülését, amelyen a referensek tettek jelentést a vármegye múlt havi közállapotáról.

A jelentések mind megnyugtatók és arról adnak számot, hogy úgy a közigazgatási, mint az egészségügyi állapotok teljesen kielégítőek.

Az ülésen *Kapotsfy* Jenő főispán elnökle mellett jelen voltak: *Kacs Kovics* Lajos alispán, *Plachner* Sándor főjegyző, *Krieger* Ödön tb. főjegyző, *Noszlopy* Tivadar és *Lengváry* Ferenc aljegyzők, *Szaplonczay* Manó kir. tanácsos tiszti főorvos, *Andorka* Elek dr. tiszti főorvos, *Gulyás* Ferenc dr. kir. tanfelügyelő, *Dépold* Béla kir. főmérnök, az államépítészeti hivatal főnöke *Kulin*

Sándor kir. ügyész, *Solymásky* Ágoston pénzügyi tanácsos, kir. pénzügyigazgató, továbbá *Pallavicini* Ede őrgróf, *Somssich* Béla gróf, *Gaal* Gyula, *Somssich* Andor, *Csorba* Ede. *Makkfalvy* Géza és *Tevely* László dr. bizottsági tagok.

Az ülés megnyitása után *Kapotsfy* Jenő főispán bejelentette, hogy hivatalvizsgálatot tartott a vármegye nyolc járásában és mindenfelé a legteljesebb rendet találta úgy a közegészségügy, mint a közbiztonság terén.

Kacs Kovics Lajos alispán jelentette, hogy szeptember hónapban zavartalan volt a közigazgatás menete és semmiféle rendkívüli intézkedésre szükség nem volt.

Gulyás Ferenc dr. tanfelügyelő jelentette, hogy a tanítás minden iskolában megkezdődött szeptember elején. Az iskolákra nézve nem merült fel különösebb intézkedések megtételének szüksége. A múlt hó folyamán Somogyvármegye tanfelügyelőségéhez a kultuszminiszter *Szabó* Istvánt nevezte ki tollnoknak.

Bosnyák László árvaszéki elnök jelentése arról szól, hogy a gyámügyi közigazgatás zavartalanul halad medrében és hogy szeptember hónapban 8 gyámügyi referens 1843 ügydarabot intézett el.

Szaplonczay Manó dr. főorvos jelenti, hogy vármegyénk általános közegészségi állapota szeptemberben az előző hónapéhoz viszonyítva igen jó volt. Leggyakrabban a légző és emésztő szervek hurutos bántalmái okoztak betegedést.

A hevenyfertőző betegségek közül a ronszó toroklob, torokgyík, vörheny, kanyaró, hasihagymáz és a hökkhurut szörvénnyesen fordult elő.

A fenyegető kolera veszedelme ellen a legmesszebbmenő óvintézkedéseket tették folyamatosan és a köztisztasági szabályrendelet szigorú végrehajtását a legnagyobb gonddal forszírozták. E téren a hatósági orvosok még mindig állandó ellenőrzés alatt tartják a községeket.

A tavaszról elmaradt újraoltásokat az egész vármegyében folytatják különösen a tankötelesek között.

A többi referensek is jelentést tettek a bizottságnak, amely ezeken kívül igen sok felebbezést intézett el.

H I R E K.

— **Károlyi Sándor gróf szobra.** A magyar gazdarsadalom áldozatkészségéből az országos magyar gazdasági egyesület szobrot emelt *Károlyi* Sándor grófnak, a kiváló gazdának és a szövetkezeti ügy halhatatlan érdemű megalapítójának. A szobrot Budapesten a városligeti mezőgazdasági múzeum előtti téren folyó hó 21-én leplezik le nagy ünnepségek keretében. Mivel a megyegyűlés csak november 2-án, a leplezés pedig már október 21-én lesz az állandó választmány megkérte *Kacs Kovics* Lajos alispánt, hogy a leplezési ünnepségen a vármegyét képviselje és Somogyvármegye közönsége nevében helyezzen koszort a szoborra.

— **Tanácsülés a városházán.** Kaposvár város tanácsa *Németh* István polgármester elnöklésével ülést tartott. A tanácsülésen elhatározták, hogy Nagyvárados város megkereséséhez hiven felirat intézését javasolják a képviselőtestületnek, amely felirat kérni fogja a kormányt, adjon a városoknak engedélyt, hogy kölcsönügyleteik lebonyolítását adó- és illetékmentes kölcsönkötvények kibocsátásával intézzék. A Vár-utca végét a vasut szeli keresztül és a közlekedő vonatok miatt folyvást lebecsült sorompó a közönségnek igen sok kellemetlenséget okoz úgy, hogy ezt a mai állapotot nem lehet tovább tűrni. A bajon

csupán egy vasuti átjáróhid építése segítené, amiért a tanács elhatározta, hogy ilyen hid építésére pályázatot hirdet.

— **Jegyzőválasztás Zákányban.** A zákányi körjegyzőségben *Scheich* János körjegyző nyugalomba vonult. Az ő nyugdíjaztatásával megüresedett körjegyzői állást most töltötte be az ottani képviselőtestület, amely *Bóné* Kálmán főszolgabíró elnöklésével tartott ülést. A körjegyzői állásra egyhangulag *Maróti* Dezső helyettes jegyzőt választották meg.

— **Magyar nevek.** A belügyminiszter az alábbi somogyi lakosoknak engedte meg családi nevük megváltoztatását: *Gold* Mariska, *Dezső*, *Irén* és *Marton* marcali-i lakosoknak »Arany«-ra, *Gruman* Béla kaposvári kereskedő segédnek »Gyulai«-ra és *Heiser* József pamuki lakosnak »Hunyadi«-ra.

— **Kamarai tagok választása.** A pécsi kereskedelmi és iparkamara kaposvári kültagjai lettek a kereskedők részéről *Darnay* Béla és *Kertész* Béla, az iparosok részéről *Szilágyi* Samu és *Lencz* Sándor.

— **A heruházasi hitel terhére épülő utak** az építkezés a következő stádiumban van: a puztakapoly—szántódi utak már csak 4 kilométeres szakasza van hátra, a kaposvár—siófoki ut teljesen elkészült, az andocs—boglári ut 80 százalékkal, a bonyháy vasuti állomáshoz vezető uton a kőszállítás 65 százaléka, a nagyatád—babócsai ut 65, a nagyatád—taladi ut 65 százalékkal kész; a kiskorpad—sárd—sörnyei és a szigetvári vasúthoz vezető uton a földmunka teljesen, a marcali—nemesvidi uton pedig felerészben elkészült. A repási, toponári és kaposfüredi vasuti állomáshoz vezető utak építését megkezdték.

— **Somogyi állatok exportja.** A legutóbbi néhány hónapban a szarvasmarha árát tekintélyesen emelte az, hogy a vármegyénkben a vásárokon sok olasz marhakereskedő jelent meg, akik rengeteg állatot vásároltak össze és vitték ki Olaszországba. Hivatalos jelentés szerint, amelyet *Hajnal* József törvényhatósági kir. főállatorvos terjesztett be a vármegyéhez, ez az olaszországi eksport most csökkent. Juliusban kezdődött az olaszok vásárlása, amikor 371 darabot vettek; már augusztusban 1340, szeptember elején pedig 1661 darab szarvasmarhat szállítottak ki Olaszországba, ahová alig 2 és fél hónap alatt Magyarországból 3372 állatot vittek ki.

— **Magyar közpénzek elhelyezése.** Somogyvármegye közpénzeinek és a gyám-pénztári pénzeknek elhelyezésére kilenc pénztintézet tett ajánlatot. Az állandó választmány megbizta az alispánt, kérdezze meg először azt, hogy a megye által megszabandó felmondási határidőt elfogadjak-e, azonkívül intézzen kérdést a somogyvármegyei és a kaposvári takarékpénztárhoz, hogy a megajánlott 4 százalékos hajlandók e 4 és egynegyedre emelni, végül kérdezze meg a kaposvári gazdasági takarékpénztárt, hogy az állandó betétek után ajánlott 4 és egy-negyed percentet nem terjesztené-e ki az átmeneti pénzekre is.

— **Mennyi adó folyik be Somogyban?** Szeptember hónapban a vármegye népében nem nagy volt az adófizetési kedv, amit az bizonyít, hogy szeptemberben 433,311-15 korona állami adó folyt be, vagyis 122,596-76 koronával kevesebb, mint a múlt év szeptemberében. Befizettek az egyes kincstári adóhivatalnál: az igali adóhivatalokhoz 64,952-39 koronát, a kaposvárihoz 72,600-47 koronát, a csurgóihoz 39,011-96 koronát, a lengyeltótihoz 38,023-99 koronát, a marcalihoz 55,657-10 koronát, a nagyatádihoz 39,755-37 koronát, a szigetvárihoz 60,494-19 koronát, a tabihoz 62,995-18 korona állami egyenes adót és maradt a vármegyének 999,095 korona adóhátraléka. Hadmentességi díjeddig 18,850-38 korona folyt be, míg illetékek fejében a múlt hó folyamán vármegyénk közönsége 113,572-89 koronát fizetett be.

— **Az állategészségügy Somogyban.**
A múlt hónap folyamán kedvezőek voltak vármegyénkben az állategészségügyi viszonyok. Ragályos betegség kevés volt *Sertésvész* fordult elő Orci, Mernye, Cserő, Szaáss, Inke, Öreglak, Vámos, Attala és Magyaratád községekben, *orbánc* Mozsgó, Somogyvár, Balványos és Költse községekben *Lépfene* Sárd, Teklafalu, Csákány, Tur, Orda, Osztopán, Adánd, Kapoly, Gyálon, Ráksi és Kazsok, *veszettség* Gölle és Lengyeltóti községekben.

— **A vármegye közutai.** Vármegyénk közutainak állapotáról és az épülő utakról az államépítészeti hivatal a következőket jelenti: az állami közutak kifogástalan állapotban vannak; a törvényhatósági utak állapota kielégítő. — A szócénypuszta—balatonszentgyörgyi úton a felhőszakadás elsodort egy hidat, amelynek helyére újat már építenek. A babócsa—csoknya—visontai közuton új vasbetonhid épül.

GSARNOK.

A becsületes megtaláló.

Gyönyörű napos idő volt, s először tettem fejemre az új szalmakalapomat. Természetes tehát, hogy igen büszkén sétáltam az utcákon, s gyönyörködve néztem a velem szemkötő jövő csinos hölgyeket.

Egyszer csak azt vettem észre, hogy valami hozzá ér a lábamhoz, s aztán valami nedvességet éreztem a kezem fejen.

Odanézek: egy gyönyörű szép kutya volt. Nem vagyok ugyan nagy barátja a kutyáknak, de ez olyan gyönyörű állat volt, hogy önkéntelenül is megálltam és megismogattam. Mikor azonban tovább mentem, — a kutya jött utánam.

— Elég volt a barátságából, menj vissza a gazdához!

A kutya nagy okos szemével rám nézett s a farkát csóválta, de nem ment tovább, hanem ellenkezőleg: jött utánam.

Nagyon megszántam, — bár nem vagyok az állatvédő egyesület tagja, — s így szóltam hozzá:

— Szegény barátom, hát elveszett a gazdád? . . . De hát én mit csináljak veled? Haza nem vihetlek . . . Fordulj valaki más-hoz, akinek a lakásában a te számodra is van hely . . .

Tovább mentem, s meg voltam róla győződve, hogy ez a kutya megértett engem.

Egy kis idő múlva hatranézek, — a kutya jön utánam! Mit tehettem volna egyebet. — engedtem, hogy utánam jöjjön.

Egyszerre csak — mintha az isteni gondviselés hívta volna föl a figyelmemet rá, — egy sárga plakátot láttam egy hirdetési oszlopon. Odamentem és elolvastam:

Egy kutya, amely a Désiré névre hallgat, elveszett a Haussmann boulevardon. A becsületes megtaláló illő jutalmat kap, ha visszaviszi a kutyát gazdájához, Ducroc-né-hoz, St. Germain boulevard 112

Természetesen megpróbáltam, hogy a kutya hallgató-e a Désiré névre. Alig, hogy e szót kiejtettem, elkezdett reám ugrani és vidáman csaholni.

Kétségtelen tehát, hogy ez a kutya Ducroc-né-é. Azonnal elindultam vele a St-Germain-boulevard felé.

Mikor becsengettem Ducroc-né lakásába, az ajtó nyitó szobaleány felsikoltott a kutya láttára:

— Désiré! Istenem! Asszonyom! Asszonyom! Désiré megkerült.

Bevezettek a szalonba Ducroc-né, egy éltés asszonyosság, mosolyogva fogadott:

— Mily nagy halálal tartozom önnek, uram, hogy hazahozta a kutyámat!

— Ó szót se érdemel . . .

— Ha tudná, mennyire szeretem ezt a kutyát . . . Természetesen az illő jutalmat megkapja . . .

— Ó kérem, kérem . . .
— Jutalmat ígértem s meg is akarom tartani az ígéreteimet!

— Kérem, ne is beszéljünk arról . . .

— Nem, a jutalmat meg kell kapnia!

— De hát én nem fogadok el semmit . . .

— Óh igazán udvarias ember . . .

Nem erőszakolom tehát. Ellenben ha megengedi, itt tartóztatom önt reggelire . . .

— Lehetetlen asszonyom . . . s különben erre nem is voltam elkészülve . . .

— Tehát holnap?

— Legyen!

— Megvallom uram, hogy így én is jobb szeretem, — legalább méltóan fogadom önt.

Másnap reggel ígéretem szerint elmentem Ducroc-né-hoz.

Nagyon kellemes meglepetés ért. Az ebédelőben ugyanis már ott ült asztal mellett, két szép virágváza között egy rendkívüli bájos fiatal leány.

— A leányom — felelt Ducroc-né.

— A reggeli alatt a két hölgy vetélkedett abban, hogy minél jobban mulattasson.

A reggeli után feltűnt, hogy a fiatal leány most sem kel föl, — valamint akkor sem állott föl, mikor bemutatnak bennünket egymásnak. Mikor elbucsztam, meg kellett ígérnem, hogy egy hét múlva megint meglátogatam a Ducroc családot.

Mikor leértem a lépcsőn, a házmesterné kijött a páholyból s megszólított:

— Az öreg asszonytól jön?

— Micsoda öreg asszonytól?

— Ducroc-nétől.

— Maga ugylátszik, nem nagyon tiszteli a lakókat . . .

— Az ön érdekében szólítom meg önt . . . A kutyáját megtalálta önnel s most a nyakába akarja varrni a leányát.

— Nem értem, miért akarná a nyakamba varrni . . .

— Azért, mert sánta.

— Sánta?

— Nem tud tudni a leányán. Be-tanították a kutyájukat, hogy elkészüljön hazulról . . . Ha valami közönséges ember hozza haza, valami kis jutalmat adnak neki; ha pedig valami előkelő fiatal ember, akkor meghívják reggelire, ebédre s a kis hölgyecske azonnal hozzálát, hogy meghódítsa . . . Csakhogy eddig még nem sikerült neki . . . Persze, mert falába van!

— Falába?

Ah, az a kutya egy csaló-szövetkezetnek a bűntársa volt! . . . Már most kibékül az ember, ha még a kutyában sem bízhatik!

Edmond Char.

Főszerkesztő és laptulajdonos:

Dr. Rusa Ernő.

A szerkesztésért felelős:

Dr. Pete Márton.

Lengyeltótihoz közel fekvő „Baráti“-szőlőhegyen

egy teljesen ujonnan épült ház

nagy földdel, szőlővel és gyümölcsösével szabad kézből családi körülmények miatt **azonnal eladó.**

Bővebb felvilágosítást nyújt:

HORVÁTH PÁL tulajdonos

Baráti-szőlőhegy.

Leveleim: **HORVÁTH PÁL** Lengyeltóti poste rest.

Tudakozódní a lengyeltóti-i állomásfőnök urnál is lehet.

BUZIÁSI PHÖNIX
ÁSVÁNYVIZ

KITÜNŐ HATÁSU VESE- ÉS HÓLYAGBAJOKNÁL.

Szénsavdus, kellemes, savanykás ízű, vasmentesített,

rendkívül üdítő asztali viz.

Üdit, gyógyít. **Orvosilag ajánlva.**

Ivógyomlóra használva, vese- és hólyagbajoknál, a vesemenede idült hurutjainál, húgykő- és fűvényképződésnél, a légutak és a kiválasztó szervek hurutos bántalmainál kitünő hatásnak bizonyult. — Prospektust kívánatra küld a forráskezelőség:

Muschong buzaiási gyógyfürdő igazgatósága Buziásfürdőn.

NAGY LAJOS

SZIJGYÁRTÓ, NYERGES ÉS BŐRÖNDŐS
KAPOSVÁR, Erzsébet-ut 12. szám. (Piac-tér.)

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives figyelmébe ajánlani elsőrendű

szijgyártó, nyerges és bőröndös üzletemet, melyet helyben, Erzsébet-ut 12. szám alatt (Piac-tér), nyitottam és a mai kor igényeinek minden tekintetben megfelelően rendeztem be.

Raktáron tartok kocsizó, lovagló és istálló felszereléseket, ugyancsak bőrönd, vadászati és bőr-díszmű árukat.

Megrendeléseket és javításokat pontosan készítek.

100,000 db.
készlet.

Szegfű és Rózsa!

100,000 db.
készlet.

Skorka János rózsa- és szegfűteleptulajdonos ajánl direkt külfországból beszerzett

óriás virágú Rem-szegfűket és nyakba nemesített Bokor-rózsákat.

E nagy készlet miatt egyideig 30 százalékot engedélyezek. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Több díjjal kitüntetett nagy virágkötészetemben mindenféle csokrok, koszorúk mélyen leszállított áron készíttetnek.

Tenyésztő telepemről vágott virágjaimat és begyökeresedett cserépekben nyílt rózsákat, szegfűket, jácintokat a legolcsóbb napi áron szállítom.

Sok nemesfajú szegfűmagjaimról szóló név-árlappal készséggel szolgálok.

SKORKA JÁNOS

5 hold rózsa és szegfűtelepe B.-SZARVASON.

RÓZSA JÁNOS

vegyészeti ruhatisztító, plissirozó, ágytolltisztító és gőzműfestő gyára
KAPOSVÁR, Fő-utca 31. sz., saját házában.

Ajánlja a legújabb gépekkel felszerelt

plissirozó, guvrirozó, vegyészeti
ruhatisztító és gőzműfestő gyárát,

mely legújabban

ágytolltisztító géppel

bővített ki. — Ezen közegészségügyi és tisztasági szempontból felette megbecsülhetetlen eljárást melegen ajánljuk házi-asszonyok, -intézetek és kórházak figyelmébe.

Tisztítás folytán a toll 100 százalékkal növekedik.

Előzetes bejelentés után a toll tisztítása meg is várható.

A legkapósabb
politikai
napilap

„AZ UJSÁG”

Főmunkatársak:

Herczeg Ferenc, Kenedi Géza,
Köbor Tamás, Kozma Andor,
Mikszáth Kálmán.

Felelős szerkesztő: GAJÁRI ÖDÖN.
Társ szerkesztő: Dr. ÁGAI BÉLA.

Előfizetési árak:

Egész évre . . . 28 K — f.

Fél évre 14 K — f.

Negyedévre . . . 7 K — f.

Egy hónapra . . . 2 K 40 f.

Hetenként ASSZONY és GYERMEK melléklet.

Megrendelési cím:

„AZ UJSÁG” kiadóhivatala
Budapest, Rákóczi-ut 54.

„AZ UJSÁG” OLVASÓTERME
a vidékről a fővárosba érkező előfizetőink rendelkezésére áll.

Félelem és bánatnak
a családi életben vége!

Egyetemes-világ-asszony védelem.

(Biztos!)

Saját érdekében kérjen 10 fillér levélbélyeg beküldése mellett prospektust és árjegyzéket.

Szétküldés titoktartás mellett:

BAUER JÓZSEF

kosmetikai, higiéniai-vegyi művek.

Főképviselet és szétküldési iroda:

WIEN, I., Sonnenfelsgasse 21.

Jutányos áron

felvételnek

hirdetések

a kiadóhivatalba.